

Wellantcollege verzorgt cursussen voor uitgeprocedeerde vluchtelingen

Perspectief voor jonge asielzoekers

Twintig uitgeprocedeerde asielzoekers leerden in twintig weken in Houten (Wellantcollege) praktische vaardigheden waar ze in hun land van herkomst wat aan hebben. Naast dat ze vaktechnische vaardigheden aanleerden, kregen ze er vooral zelfvertrouwen en geeft het hen weer perspectief voor de toekomst.

Op 25 juni reikte Wellantcollege aan twintig uitgeprocedeerde asielzoekers een getuigschrift uit voor een korte cursus die ze er met succes volgden. Het ging om twee soorten cursussen, een leidde op tot servicemedewerker techniek, de andere tot receptiemedewerker. Naast dat ze er praktische dingen leerden, was het belangrijkste effect van de scholing dat de jonge asielzoekers weer zelfvertrouwen kregen. Ze werden minder apathisch en stonden positiever in het leven, zo merkten medewerkers van Vluchtelingenwerk.

Toerisme

In de groep die de scholingen volgden zitten vluchtelingen uit landen als Ethiopië, China, Angola, Senegal, Sierra Leone of Guinee. Ze zijn meestal tussen de 18 en 24 jaar en verblijven soms al meer dan vijf jaar in Neder-

land.. Ze volgden hier een mbo- of soms hbo-opleiding. Nadat ze te horen kregen dat ze terug moeten naar hun eigen land, moesten ze hun opleidingen beëindigen, waardoor ze geen mogelijkheid meer hebben om hun opleiding af te ronden. Tegelijkertijd is onduidelijk wanneer ze terug kunnen keren naar hun eigen land. Ze hebben geen paspoort, of hun eigen land geeft geen toestemming om terug te keren. CNV Jongeren vindt dat een uitzichtloze situatie. Ze wilden met een project 'Perspectief' zorgen dat deze jongeren zinvolle werkervaring opdoen waar ze bij terugkeer wat aan hebben in hun eigen land.

CNV Jongeren zocht daarom samen met Vluchtelingenwerk Utrecht contact met Gertrude van den Brink, contactpersoon voor het 'steunpunt veelkleurig Wellant' in Houten met de vraag of zij contacten had met bedrijven in die landen. Die contacten waren er wel binnen Wellantcollege, met China bijvoorbeeld. Omdat in gesprekken met de vluchte-

lingen zelf het idee ontstond voor een praktische scholing voor servicemedewerker techniek of receptiemedewerker – daar zou behoefte aan zijn, dachten de asielzoekers zelf – wilden de medewerkers van vluchtelingenwerk een korte scholing opzetten.

Die technische opleiding richt zich op bijvoorbeeld werken met elektriciteit, aanleggen van waterleidingen, lassen, motoronderhoud en metselen. CNV hoorde vanuit haar bedrijvennetwerk dat in veel derde-wereldlanden het toerisme in opkomst is, waardoor er ook een groeiende behoefte is aan receptiemedewerkers die de talen kennen, de westerse cultuur kennen en klantvriendelijk werken.

Geldverspilling

Tijdens een bezoek aan Wellantcollege ontdekten de mensen van Vluchtelingenwerk dat de school in Houten zo'n cursus heel praktisch zou kunnen invullen. In tegenstelling tot een tech-

nisch mbo, beschikt het aoc naast moderne motoren vol elektronica ook over gewone dieselmotoren en eenvoudige machines. "We zitten dus dicht bij de praktijk waar cursisten en bedrijven in ontwikkelingslanden behoefte aan hebben", vertelt van den Brink.

Ze vindt het voor het aoc belangrijk dat ze deze groep in de school gehaald heeft. Leerlingen op het aoc komen zo makkelijker in contact met buitenlanders. In een project werkten de Nederlandse leerlingen bijvoorbeeld samen met de buitenlandse leerlingen om panelen te schilderen voor de hal van de school. Bovendien vindt ze het belangrijk dat een aoc laat zien dat ze meer zijn dan een boerenschool. Ze werken zo buiten de bestaande perken.

Dat asielzoekers niet vaak een opleiding aan een aoc volgden, heeft te maken met het feit dat educatietrajecten zoals taal- en inburgeringscursussen voor deze doelgroep zijn voorbehouden aan roc's. Na zo'n traject kunnen ze er een tweejarig toeleidingstraject voor het mbo (tmbo) volgen. Tot voor kort mochten alleen roc's die tmbo-opleidingen aanbieden.

Na een tmbo kunnen ze een mbo-opleiding volgen. Meestal blijven ze dan op dat roc, waar ze de opleiding tegenwoordig steeds sneller moeten beëindigen omdat hun asielaanvraag definitief afgewezen is.

"Er wordt zo heel veel geld verspild aan deze jongeren", vindt Johan Verink, docent aan de technische scholing. Hij vindt dat de jongens jarenlang een speelbal zijn geweest van een wisselend beleid. Hij wilde daarom deze jongens graag iets leren waar ze wat aan hebben. De didactiek omschrijft hij als doen, voordoen en nadoen. In het lesmateriaal, een klapper met veel tekeningen, staat bijvoorbeeld hoe ze een verlengkabel moeten monteren. Hij geeft de cursisten een korte instructie en het materiaal waarmee ze aan de slag moeten. Als het niet lukt, helpt hij. Hij doet het voor, legt uit. Daarna moeten ze het zelf doen. Ze helpen elkaar net zolang tot het lukt. Taalproblemen of cultuurverschillen hinderden het leerproces niet, vindt hij. "Het enige verschil met andere leerlingen is dat ze zwart zijn." In de evaluatie omschrijven de docenten de cursisten als een leuke en dankbare groep.

Stage

De sfeer in de groep was goed, vindt van den Brink. Wat daar zeker aan bijgedragen heeft is dat deze asielzoekers elkaar steunden en elkaar konden helpen wanneer ze weer een rotbrief hadden gehad. Ze zochten elkaar soms privé op. En door het toegenomen zelfvertrouwen kunnen begeleiders van Vluchtelingenwerk nu makkelijker met de jongeren in gesprek komen over terugkeer naar hun eigen land. In juni sloten ze de cursus met een excursie af. Allen kregen een getuigschrift in drie talen. Dat getuigschrift moet hen helpen om in hun eigen land een betrekking te vinden. Maar nog steeds zijn alle cursisten in Nederland, de terugkeer laat op zich wachten. Om te voorkomen dat ze in een gat vallen, hebben de mensen van Vluchtelingenwerk, samen met Wellantcollege er voor gezorgd dat de cursisten een soort stage volgen. Ze werken als vrijwilliger bijvoorbeeld bij een schildersbedrijf, een garage of in de school in Houten zelf.

Van den Brink wil graag werken aan een vervolg. Ze denkt erover om een opleiding aan te bieden voor minderjarige asielzoekers. Voor hen is dat financieel makkelijker te organiseren omdat ze tot hun 18e nog een nieuwe opleiding mogen starten. De cursus voor deze groep was financieel mogelijk gemaakt door een fonds van Vluchtelingenwerk. Structureel is er geen bekostiging voor. Van den Brink denkt dat een op maat gesneden praktijkopleiding beter werkt dan dat ze in het reguliere onderwijs terechtkomen. Gezien de snelheid van de huidige asielprocedure is de kans groot dat zo'n opleiding toch niet kunnen afmaken. Ze is daarom in gesprek met Vluchtelingenwerk en andere betrokkenen.

Voor meer informatie:
Gertrude van den Brink, 030-6377024

Jan Nijman

FOTO: GERTRUDE VAN DEN BRINK

◀ *Een barbecue vormde de feestelijke afsluiting van de cursus die deze uitgeprocedeerde asielzoekers weer perspectief moet geven*